

Β. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 19ο ΑΙΩΝΑ

1. Το εμπόριο

• 19ος αιώνας: Εσωτερική εμπορική κίνηση σε χαμηλά επίπεδα:

- Λόγοι:

1. Τα οικονομικά μεγέθη της χώρας.
2. Ο μικρός πληθυσμός.
3. Η περιορισμένη αγοραστική δυνατότητα των κατοίκων της.
4. Η απουσία παραγωγικών μονάδων μεγάλου μεγέθους.

• Τέλη 19ου αιώνα: Άξια λόγου εμπορική κίνηση:

- Η εμπορική κίνηση τροφοδοτήθηκε από **εισαγόμενα καταναλωτικά προϊόντα**.

• Εξωτερικό εμπόριο:

Το εμπόριο της χώρας, από τα πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας συνδέθηκε με το **εξωτερικό εμπόριο**.

- Λόγοι:

1. Τα οικονομικά μεγέθη της χώρας.
2. Ο μικρός πληθυσμός.
3. Η περιορισμένη αγοραστική δυνατότητα των κατοίκων της.
4. Η απουσία παραγωγικών μονάδων μεγάλου μεγέθους.

Έτσι όταν εξετάζουμε το εμπόριο της χώρας ως το **1913** εννοούμε βασικά το **εξωτερικό εμπόριο**.

- Εξωτερικό εμπόριο παθητικό:

Η Ελλάδα αγόραζε από το εξωτερικό πολύ περισσότερα από όσα πωλούσε. Η αξία των εισαγωγών > εξαγωγών.

- Σημασία εξωτερικού εμπορίου:

1. Συνέβαλλε στην αντιμετώπιση του **επισιτιστικού** προβλήματος.
2. Αποτελούσε αξιόπιστη πηγή εσόδων για τα δημόσια ταμεία (= **τα έσοδα των τελωνείων**).

• Το εξωτερικό εμπόριο αναπτύσσεται ανάλογα με:

1. Τη γενικότερη βελτίωση των εθνικών οικονομικών μεγεθών.
2. Τους ρυθμούς ανάπτυξης της διεθνούς εμπορικής κίνησης.

- Η **συνολική αξία** των εισαγωγών και εξαγωγών ήταν:

- ✓ Το **1851** 36.000.000 χρυσές δραχμές.
- ✓ Το **1901** 235.000.000 χρυσές δραχμές.
- ✓ Το **1911** 315.000.000 χρυσές δραχμές.

Το ίδιο διάστημα η Ελλάδα **διευρύνθηκε** με την προσάρτηση των **Ιόνιων νησιών** και της **Θεσσαλίας** και ότι ο πληθυσμός αυξήθηκε κατά 2,5 φορές.

• Γεωργικά προϊόντα:

Το μεγαλύτερο μέρος του εξωτερικού της εμπορίου αφορούσε **γεωργικά προϊόντα**.

• Εξαγωγές:

1. **Γεωργικά προϊόντα:** σταφίδα (1η θέση), ελαιόλαδο, κρασί (μετά το 1900).
2. **Φυτικά προϊόντα:** βαμβάκι, καπνός (2-3%).
3. **Κατεργασμένα δέρματα** (ως το 1880).
4. **Μεταλλευτικά προϊόντα** [Από το τέλος του 19ου αιώνα πλησίαζαν το 1/5 της συνολικής αξίας των εξαγωγών]: μόλυβδος, μαγγανιούχα μεταλλεύματα, σμύριδα, θηραϊκή γη.
5. **Βιομηχανικά προϊόντα:** Ασήμαντες εξαγωγές.

• Εισαγωγές:

1. **Αγροτικά προϊόντα:** δημητριακά, κυρίως σιτάρι (η εγχώρια παραγωγή δεν ήταν σε θέση να καλύψει τις ανάγκες).
2. **Βιομηχανικά προϊόντα:** υφάσματα, νήματα, άνθρακας, ξυλεία, χημικά προϊόντα, μηχανήματα.

• Εμπορικοί δεσμοί Ελλάδας:

- Ανέπτυξε εμπορικούς δεσμούς κυρίως με τα βιομηχανικά κράτη της **Δυτικής Ευρώπης:**

1. **Αγγλία** (σταφίδα, μόλυβδος).
2. **Γαλλία.**
3. Μικρότερα ευρωπαϊκά κράτη όπως π.χ. το **Βέλγιο.**
4. **Οθωμανική αυτοκρατορία.**

• Ελληνική εμπορική δραστηριότητα εκτός συνόρων:

- Ισχυροί ελληνικοί εμπορικοί οίκοι:

1. Στη **Νότια Ρωσία.**
2. Στις **χώρες** από τις οποίες διέρχεται ο **Δούναβης.**
3. Στην **Κωνσταντινούπολη.**
4. Στη **Σμύρνη, την Αλεξάνδρεια.**

☉ Η εμπορική δραστηριότητα των Ελλήνων της διασποράς **ανταγωνίζεται** τόσο τους ντόπιους εμπόρους όσο και τους εμπορικούς οίκους των ισχυρών βιομηχανικών κρατών της Δύσης.